

Окреслюючи види юридичних конфліктів, загальноприйнятою є практика класифікації конфлікту як факту, який вже стався. Однак поруч з цим науковцями зазначено можливість класифікувати конфлікти з огляду на причину їх виникнення. Так, юридичні конфлікти можуть виникати під час створення та застосування законів, а також у процесі внесення змін, скасування тих чи інших нормативних актів. Таким чином, конфлікти знаходяться в залежності від процесу їх створення і невирішення конфлікту під час створення закону спричиняє конфлікти при його подальшому застосуванні [4]. Тож, для об'єктивного аналізу конкретної ситуації раціональним є етап встановлення причини виникнення конфліктної ситуації.

Науковці мають різні підходи до виокремлення видів юридичних конфліктів. Існуючі класифікації розрізняють юридичні конфлікти як підвид конфліктів взагалі. Класифікація юридичних конфліктів потребує подальшого опрацювання науковцями та узагальнення безпосередньо з позиції правової сфери.

Література

1. Герасіна Л.М. Соціологія права : підручник / за заг. ред. Л.М. Герасіної, М.І. Панова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://radnuk.info/pidrychnuku/sotsiologiya/505-panova/10867-102---.html>.
2. Гусарев С.Д. Юридична деонтологія. Основи юридичної діяльності: теоретичні, практичні та деонтологічні аспекти : навч. посібник / С.Д. Гусарев, О.Д. Тихомиров [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/glavy/74715-14-sotsaln-konflkti-ta-h-proyav-u-sfer-yuridichno-dyalnost.html>.
3. Пірен М.І. Конфліктологія : підручник. / М.І. Пірен. – К. : МАУП, 2003. – 360 с.
4. Іванов В.М. Юридична конфліктологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.М. Іванов, О.В. Іванова. – К. : МАУП, 2004. – 224 с.

Касяненко Євгенія Валеріївна

викладач кафедри загальноправових дисциплін
юридичного факультету;

Гелетій Олександра Олександрівна

студентка юридичного факультету

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВЕРХОВЕНСТВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ У МЕЖАХ ІСТОРИЧНИХ КОРДОНІВ

Проблема розбудови системи забезпечення національної безпеки, яка б могла належним чином реагувати на небезпечні тенденції, пов'язані з сепаратизмом, тероризмом, воєнними діями, а також кризовими процесами в економіці, фінансах, соціальній сфері, протидією політичному екстремізму, злочинності, природним і техногенним аваріям тощо, на сучасному етапі розвитку України набуває особливої актуальності.

Росія, порушивши цілісність державних кордонів, переступила через партнерські відносини з Україною і фундаментальні принципи міжнародного права. Окупація Автономної Республіки Крим, «гібридна» війна на території Донецької та Луганської областей актуалізують необхідність дослідження проблем захисту територіального верховенства Української держави в межах історичних кордонів.

Досліджують проблеми захисту території і державних кордонів такі вітчизняні науковці: С. Бабуріна, О. Бантишева, В. Глушков, Н. Гуторова, С. Дністрянський, І. Зозуля, Д. Зоренко, Б. Клименко, В. Киричко, Д. Олейников, В. Тацій, М. Хавронюк, О. Шамара, А. Щербакова, Т. Цимбалістий та багато інших. Але проблеми захисту територіального верховенства Української держави в межах історичних кордонів потребують детального вивчення в сучасних політико-правових умовах.

Історично Україна завжди була безконфліктною державою. Але події 2014 року, що викликали суспільний протест, були використані Росією як привід для незаконного порушення державного суверенітету Української держави. На сьогодні в списку країн і територій світу, упорядкованих за Глобальним індексом тероризму, Україна посіла 12 місце, з показником 7,2 серед 162 країн [1].

При цьому Україна за рівнем слабкості серед держав світу посідає 85 місце, з показником 75,5, тобто має рівень стабільності нижче середнього і є державою з небезпечним рівнем ризиків [2].

Російська агресія пов'язана з порушенням усіх фундаментальних принципів права, двосторонніх угод та «добросусідства» з метою підірвати єдність демократичного світу та національну безпеку країни. Україна не тільки не мала досвіду подолання подібних політичних конфліктів, а й не була готовою протистояти військовій агресії.

В Україні не створено цілісної системи забезпечення національної безпеки. Формування ефективної сучасної системи забезпечення національної безпеки потребує оновлення системи взаємовідносин між гілками влади, державними органами, органами місцевого самоврядування, господарюючими суб'єктами, громадськими організаціями та особами з питань забезпечення національної безпеки [3, с. 33].

Слабкі сторони національної безпеки держави – це відсутність важливих елементів системи забезпечення національної безпеки або заходів, що досі не вдається здійснити у сфері національної безпеки порівняно з іншими державами, внаслідок чого вона потрапляє у несприятливе військове, політичне, економічне, інформаційне, екологічне становище [4, с. 337–338].

Відповідно до Указу Президента України від 12 лютого 2016 року «Річна національна програма співробітництва Україна – НАТО на 2016 рік», пріоритетним національним інтересом України у сфері зовнішньополітичної діяльності є розвиток та подальше поглиблення відносин особливого партнерства України з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО). Розви-

ток особливого партнерства з НАТО є пріоритетним напрямом безпекової політики України [5].

Міжнародна політика України повинна бути спрямована в першу чергу на забезпечення національної безпеки, але також наша держава повинна враховувати й інтереси міжнародної спільноти, які спрямовані на досягнення та дотримання безпеки, миру та стабільності у світі. Відповідно, Україна зі своєї сторони має докладати максимальних зусиль для досягнення та закріплення міжнародної безпеки та стабільності. Це буде сприяти поліпшенню міжнародних відносин України з іншими державами та більш швидкій інтеграції України в прогресивній європейській структурі [6].

Дії, вчинені з метою зміни меж території України на порушення порядку, встановленого Конституцією України – це будь-які дії, спрямовані на передачу частини території України під юрисдикцію іншої держави або на зменшення території України шляхом утворення на її території іншої суверенної держави. Прикладами можуть бути призначення всеукраїнського референдуму з цього питання не Верховною Радою України, а іншим державним органом чи службовою особою, або проголошення певної адміністративно-територіальної одиниці України суверенною державою тощо. Якщо особа вчинює певні дії з метою зміни меж території областей, інших адміністративних одиниць без намагання змінити зовнішні межі території України, відповідальність за ст. 110 КК виключається [7].

Окремі питання стосовно ст. 110 КК були проаналізовані в дисертації Л. Мошнягою. Однак багато питань досі залишаються невирішеними або мають дискусійний характер, що створює додаткові труднощі для правоохоронних органів у застосуванні ст. 110 КК [8, с. 4].

Отже, не існує єдиного вирішення розв'язання військового конфлікту територіальної цілісності України – політико-дипломатичні відносини з ворогом, з опорою на оборонні можливості Збройних Сил України.

Література

1. Глобальный индекс терроризма [Электронный ресурс]. – Режим доступа : URL: <http://gtmarket.ru/ratings/global-terrorism-index/info>.
2. Рейтинг стран мира по уровню слабости [Электронный ресурс]. – Режим доступа : URL: <http://gtmarket.ru/ratings/failed-states-index/info>.
3. Концептуальні засади розвитку системи забезпечення національної безпеки України : аналіт. доп. / О.О. Резнікова, В.Ю. Цюкало, В.О. Паливода, С.В. Дрьомов, С.В. Сьомін. – К. : НІСД, 2015. – 58 с.
4. Тосько Р.Р. Застосування методики swot-аналізу для формування стратегії зміцнення національної безпеки в сфері державної безпеки / Р. Р. Тосько, А. В. Новікова // Молодий вчений. – 2016. – № 4. – С. 337–340.
5. Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна – НАТО на 2016 рік : Указ Президента України від 12 лютого 2016 р. // Офіційний вісник України. – 2016. – № 14. – Ст. 567.
6. Пирожков С.І. Концептуальні підходи до формування систем національної безпеки України / С.І. Пирожков // Стратегічна панорама. – 2003. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=prnb0&issue=2003_1

7. Кримінальне право (особлива частина) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1281041959868/pravo/posyagannya_teritorialnu_tsilisnist_nedotorkannist_ukrayini_110

8. Рубашенко М.К. Кримінальна відповідальність за посягання на територіальну цілісність і недоторканність України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право / М.К. Рубашенко. – Х., 2015. – 23 с.

Глушко Ольга Андріївна
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Рибалкін А.О.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УПРАВЛІННЯ ВНУТРІШНІМИ СПРАВАМИ

З утворенням держави людство живе і діє в нормативно-ціннісному середовищі. Щоб утримати неправомірні діяння держава розробила «сферу внутрішніх справ», завдяки якій регулюються суспільні відносини, без якої держава не змогла б повноцінно функціонувати.

Спираючись на основу поняття про «сферу внутрішніх справ», можна зробити висновок, що це сукупність суспільних відносин, що складається в процесі охорони прав і свобод людини і громадянина, громадського порядку та громадської безпеки, власності, конституційного ладу України, навколишнього середовища, прав і законних інтересів підприємств, установ та організацій, а також суспільства і держави в цілому від злочинів та інших видів правопорушень. Поняття «сфера внутрішніх справ» – це один із видів державного управління, на якому саме акцентується увага «сфера внутрішніх справ» як об'єкт управління.

Міністерство внутрішніх справ України (МВС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України [1]. МВС є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах:

- забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

- захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

- цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

- міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших